

A mocsári teknős védelmi program célkitűzései

A mocsári teknős védelmi programunk célja, hogy elősegítsük a hazai állomány hosszú távú fennmaradását. Ennek érdekében a következőket tervezzük:

- Az ország minden pontjáról adatok gyűjtése a mocsári teknős előfordulásáról és életmódjának részleteiről. Felhívás és adatlap terjesztése szervezetek, iskolák, magánszemélyek között.
- A faj monitorozóhálózatának kiépítése, szakmai találkozó szervezése.
- Fajvédelmi terv kidolgozása szakértők bevonásával.
- Konkrét védelmi lépések megvalósítása modellterületen.
- Kapcsolatfelvétel a kárpáti régió országaival, a fajjal kapcsolatos információk megosztása, tapasztalatcsere, a jövőbeli együttműködés megalapozása.

A haspáncél mintázata egyedenként eltérő

Fotó: Kovács Tibor

Felhívás

2002 tavaszán induló mocsári teknős védelmi programunkhoz partnereket keresünk. Elsőként a magyarországi mocsári teknős élőhelyeket szeretnénk feltérképezni, amelyhez a fajra, az élőhelyére és előfordulására vonatkozó kérdéseket tartalmazó adatlapokat küldünk ki az érdeklődőknek. Az ország minden részéről várjuk azok jelentkezését, akik szívesen végeznének terepi megfigyeléseket. A programra a WWF Magyarország levelezési címén (a borítékra kérjük, írja rá: „Mocsári Teknős Védelmi Program”) vagy az e-mail címen lehet jelentkezni.

Kiadja:

WWF Magyarország

1124 Budapest, Németvölgyi út 78/B

Tel.: (1) 214-5554 • Fax: (1) 212-9353

E-mail: panda@wwf.hu • www.wwf.hu

Számlaszám: ERSTE BANK Rt. 11649001-07903500-49000003

Adószám: 18226814-1-43

Címlapfotó: mocsári teknős - Zsila Sándor

Illusztráció: WWF-Canon/Urs Way

Budapest, 2001.

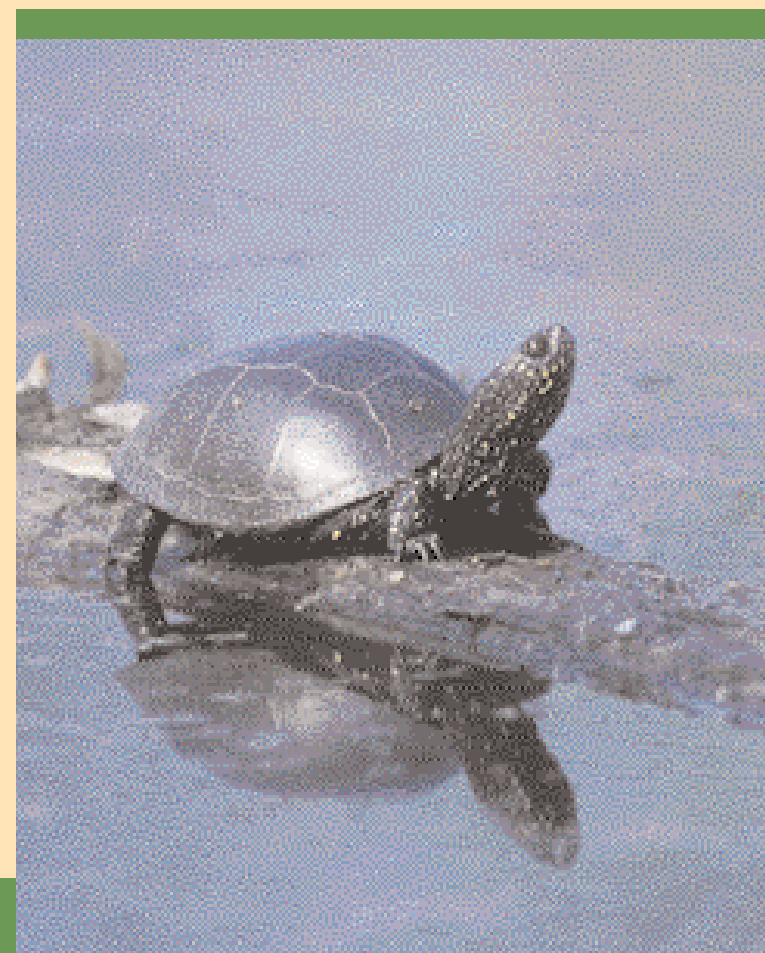
A kiadványt támogatta:

Környezetvédelmi Minisztérium

(Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat)

Mocsári teknős védelem

A mocsári teknős helyzete Magyarországon

A mocsári teknős (*Emys orbicularis*) Magyarországon ma még aránylag nagy számban él, ám állományát számos veszély fenyegeti, egyedszáma csökken. A lecsapolások, építkezések következtében folyamatosan tűnnek el az élőhelyei (tavak, holtágak), tojásrakó helyeinek pusztítása és az autóforgalom pedig tovább csökkentik állományát. Egyes halastavakon a vélelmezett károkozás miatt irtják a teknősöket, annak ellenére, hogy védettek. A tojások és a fiatal állatok természetes ellensége a róka, a vaddisznó és a borz, az idősebb egyedeket esetenként a rétisas zsákmányolja. A mocsári teknős védett állatfaj, eszmei értéke 50 000 forint.

A mocsári teknős június végén, július elején laza talajba ásott mélyedésbe rakja le 4-12 tojását

Foto: DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK-ARCHIVUM

A gyökerező úszóhínárban gazdag állóvizek a mocsári teknős kedvelt élőhelyei

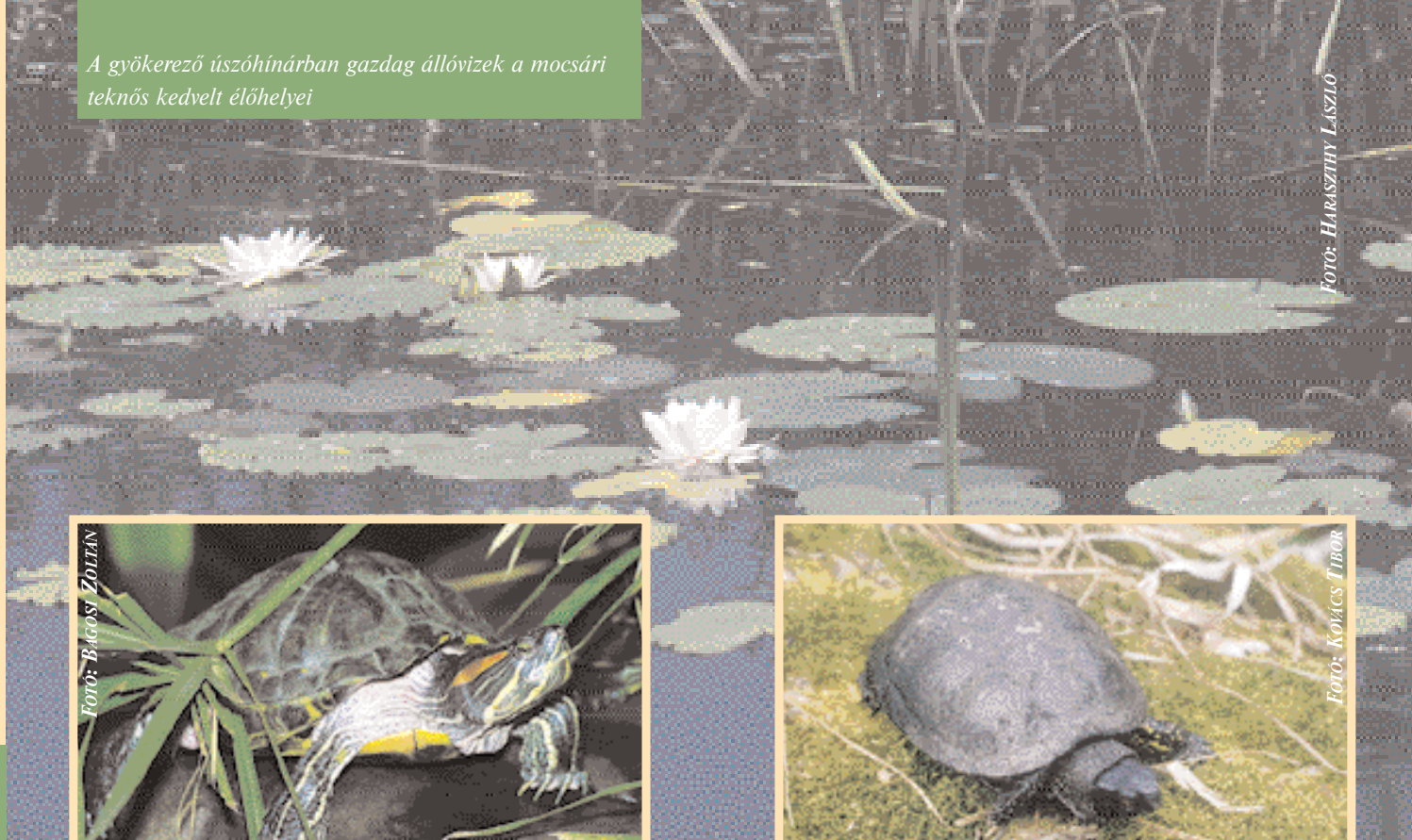

Foto: HARASZTHY LÁSZLÓ

Foto: BAGOSI ZOLTÁN

Vörösfülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans*)

Foto: KOVÁCS TIBOR

Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

Amit a mocsári teknősről tudni kell

Hazánk egyetlen teknősfaja. Magyarországon elsősorban síkvidéken fordul elő, lassú folyású vizekben (holtágakban, csatornáknak) vagy tavakban. Leggyakrabban iszapos, vízínövényzettel benőtt vizekben vagy azok közvetlen közelében találkozhatunk vele. (Nem tévesztendő össze a hobbiállatként tartott vörösfülű ékszerteknőssel (*Trachemys scripta elegans*), amelyet felelőtlenül gyakran eresztenek szabadon ilyen helyeken). Áprilisban jön elő a telelésből, májusban párzik. Párzás után a nőstény laza

talajba rakja fehér, vékony héjú tojásait. Nappal a vízparton vagy a vízből kiemelkedő ágakon napozik, éjszaka jár vadászni. Rovarokkal, csigákkal, férgekkel, kételtűekkel és halakkal táplálkozik. Félénk állat, a legkisebb neszre a vízbe ugrik. Telelni október végén, november elején kezd, legtöbbször az iszapba ássa magát.

A mocsári teknős zömök testalkatú, mérsékelten ívelt hátpáncélú állat. A hátpáncél, a fej és a végtagok zöldes, barnás-fekete alapon sárgán mintázottak (pöttyök vagy csíkok borítják őket). A haspáncél egyszínű sárga, vagy barnás-feketés foltokkal díszített. Az állat védekezésül a fejét, a lábait és a farkát is el tudja rejteni páncéljában.